

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

Projekt Resocijalizacije ovisnika o drogama

Rezultati evaluacije

Željko Petković, ravnatelj

Vlada Republike Hrvatske

Uredu za suzbijanje zlouporabe droga

Konferencija za medije, Zagreb, 17. studenog 2014.

Projekt Resocijalizacije ovisnika o drogama

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

- Travanj 2007. VRH - Projekt Resocijalizacije ovisnika o drogama koji su završili neki od programa rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti u terapijskoj zajednici ili zatvorskome sustavu, te ovisnika koji su u izvanbolničkom tretmanu i duže vrijeme stabilno održavaju apstinenciju i pridržavaju se propisanog načina liječenja
- Rujan 2007. VRH - Protokol suradnje i postupanja mjerodavnih državnih tijela, ustanova i organizacija civilnog društva u provedbi Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama
- Intervencije socijalnog uključivanja ovisnika u život u zajednici nakon završenog ili za vrijeme liječenja u zdravstvenoj ustanovi, odvikavanja od ovisnosti u terapijskoj zajednici ili izdržavanja kazne zatvora u zatvorskome sustavu;
  - psihosocijalna podrška
  - završetak školovanja
  - prekvalifikacija i zapošljavanje
  - pomoć pri rješavanju stambenog pitanja ili organiziranog stanovanja liječenih ovisnika (stambene zajednice)

Projekt Resocijalizacije ovisnika o drogama

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

- Koordinacija Projekta u nadležnosti Ureda za suzbijanje zlouporabe droga
- Nositelji mjera na nacionalnoj i lokalnoj razini
- Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Hrvatski zavod za zapošljavanje - provođenje mjera za poticanje zapošljavanja, stručnog osposobljavanja i edukacije te poticanje samozapošljavanja liječenih ovisnika
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta - osigurava financijska sredstva za školovanje ovisnika
- Ministarstva pravosuđa - školovanje i prekvalifikacija zatvorenika u zatvorskoj ustanovi
- Ministarstvo zdravlja - procjena radne i zdravstvene sposobnosti koju obavljaju liječnici medicine rada
- Područne službe Zavoda za zapošljavanje, Centri za socijalnu skrb, Službe za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, organizacije civilnog društva

Projekt Resocijalizacije ovisnika o drogama

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

- Od 19. travnja 2007. godine kada je usvojen Projekt resocijalizacije do 31. prosinca 2013. godine
- **592 liječenih ovisnika** upućeno na profesionalno usmjeravanje i procjenu radne sposobnosti
- **191 liječeni ovisnik** uključen u obrazovne programe
- **344 liječenih ovisnika** ostvarilo zaposlenje u javnom radu i koristilo poticaje za zapošljavanje, ili su ostvarili zaposlenje samostalno
- **467 liječenih ovisnika** koristilo školovanje
- **4000 ovisnika** dobilo pomoć od strane organizacija civilnog društva.
- Ukupan iznos utrošenih sredstava iz Državnog proračuna za razdoblje od 2007. do 2013. godine iznosi **13.379.991,40 kn**
- Nakon 7 godina provedbe Projekta – provedena prva znanstvena evaluacija rezultata Projekta – nositelj Ured za suzbijanje zlouporabe droga

Projekt Resocijalizacije ovisnika o drogama - evaluacija

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

- Cilj utvrditi učinak, kvalitetu, efikasnost i isplativost dosadašnje provedbe mjera
- Rezultati evaluacije bit će podloga za modifikacija Projekta
- Metode evaluacije
  - 7 fokus grupa - provoditelji projekta na nacionalnoj razini, lokalnoj razini i korisnici
  - 2 studije slučaja – Splitsko dalmatinska i Šibensko kninska županija
  - On line upitnik

Projekt Resocijalizacije ovisnika o drogama – rezultati evaluacija

- Rezultati evaluacije – fokus grupe, odgovori grupirani u 6 kategorija (doživljaj projekta, aktivnosti projekta, teškoće i prepreke u provedbi, dobici od projekta, prijedlozi za unaprjeđenje, utjecaj projekta)
- **Ocjena provoditelja na nacionalnoj i lokalnoj razini**
Pozitivno
  - Projekt je uspio uspostaviti model, okvir i strukturu za specijalizirani pristup osjetljivim skupinama
  - Omogućio pomoć ovisnicima za nastavak normalnog života i povratak u društvo
  - Osažio i objedinio mjere koje institucije nisu bile sposobne samostalno povezati i koordinirati
  - Korisnici su najviše motivirani za školovanje, znatan interes i motivacija za uključivanje u projektne aktivnosti postoji u zatvorskom sustavu
  - Javni radovi pokazali su se kao najuspješnija mjera osobito za korisnike koji su izašli iz zatvora ili terapijskih zajednica
  - Uspješno ocijenjena provedba mjera obrazovanja, prekvalifikacije ili završetak školovanja budući da se u iste uključio najveći broj korisnika
  - Pridonio većem osvješćivanju stručnjaka i smanjenju stigmatizacije ovisnika u društvu

Projekt Resocijalizacije ovisnika o drogama – rezultati evaluacija

○ Ocjena provoditelja na nacionalnoj i lokalnoj razini

Negativno

- Nedovoljna informiranost o samom Projektu nositelja na nacionalnoj razini
- Dugotrajno vrijeme čekanja na realizaciju edukacija ili zaposlenja, komplicirana procedura za ostvarivanje prava iz Projekta
- Korisnici često nemaju zdravstvenu sposobnost za deficitarna zanimanja, čime im se sužava raspoloživ izbor za zanimanja za koja se mogu školovati ili zaposliti
- Centri za socijalnu skrb zbog preopterećenosti nizom zadaća, nemaju dostatnih kapaciteta za adekvatno uključivanje u provedbu mjera za koje su zaduženi
- Procedura uključivanja ovisnika u Projekt previše komplicirana i traži puno administrativnih i tehničkih koraka
- Poslodavci nedovoljno uključeni u provedbu projektnih aktivnosti, čemu pridonosi i slaba senzibiliziranost opće javnosti i medija te još uvijek prisutna stigmatizacija spram ove ranjive skupine
- Najveću prepreku u realizaciji mjere zapošljavanja putem javnih radova predstavlja nova regulaciju sufinanciranja od 50 posto od strane poslodavca

Projekt Resocijalizacije ovisnika o drogama – rezultati evaluacija

- **Ocjena korisnika-** Rezultati evaluacije – fokus grupe, odgovori grupirani u 6 kategorija (doživljaj projekta, aktivnosti projekta, teškoće i prepreke u provedbi, dobici od projekta, prijedlozi za unaprjeđenje, utjecaj projekta)

Pozitivno:

- Pružanje mogućnosti za uključivanje u normalan život a posebno putem mogućnosti školovanja i zapošljavanja
- Povećana motivacija ovisnika za uključivanje u aktivnosti Projekta
- Povećane socijalne vještine kao što su samopouzdanje, komunikacija i stvaranje odnosa s drugim ljudima
- Pomoć pri održavanju apstinencije
- Smanjenje stigmatizacije kod stručnjaka koji primarno ne rade s ovisnicima
- Mjera javnih radova izuzetno korisna za uključivanje u društvo nakon izlaska iz ustanove
- Projekt resocijalizacije važna karika pri povratku u društvo, pruža zaštitu ovisnicima nakon društvene izolacije uzrokovane ovisnošću i odvikavanjem
- Postojanje udruga koje pružaju psihosocijalnu potporu ovisnicima pokazalo se izuzetno važnom karikom za uključivanje u Projekt nakon izlaska iz terapijske zajednice/ustanove

Projekt Resocijalizacije ovisnika o drogama – rezultati evaluacija

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

- **Ocjena korisnika-** Rezultati evaluacije – fokus grupe, odgovori grupirani u 6 kategorija (doživljaj projekta, aktivnosti projekta, teškoće i prepreke u provedbi, dobici od projekta, prijedlozi za unaprjeđenje, utjecaj projekta)

Negativno

- Nedovoljna informiranost o Projektu korisnika ali i pojedinih provoditelja
- Nedovoljna dostupnost projekta
- Slaba koordinacija nositelja u provedbi Projekta, nepovezanost sustava i prevelika administracija
- Socijalno isključivanje i stigmatizacija i nepovjerenje kod poslodavaca
- Manjak samopouzdanje ovisnika i motivacija za uključivanje u Projekt
- Nedostatak grupa za podršku nakon izlaska iz terapijske zajednice
- Nedostatak ponude zapošljavanja u zanimanjima prilagođenim ovisnicima
- Nepostojanje sufinanciranja višeg i visokog obrazovanja
- Manjak interesa javnosti i medija za resocijalizaciju ovisnika
- Nedovoljna senzibilizacija javnosti za Projekt

Projekt Resocijalizacije ovisnika o drogama – rezultati evaluacije

Rezultati evaluacije – on line upitnik

- Anketni upitnik je postavljen na specijaliziranu internet stranicu 1KA te je bio dostupan od 23. rujna do 19. listopada 2014. godine
- Poslana je obavijest svim provoditeljima Projekta uz potrebna objašnjenja te molbu da u istraživanje uključe i svoje korisnike
- Uzorak je prigodan

Kategorije ispitanika u Projekt resocijalizacije s obzirom na način uključivanja

NAČIN UKLJUČIVANJA U PROJEKT	BROJ OSOBA	POSTOTAK
Korisnik/ca - liječeni ovisnik/ca	148	55%
Provoditelj/ica u organizaciji civilnog društva	25	9%
Provoditelj/ica u javnoj ustanovi na lokalnoj razini	58	22%
Provoditelj/ica u javnoj ustanovi na državnoj razini	37	14%
Ukupno	268	100%

*Slaganje izraženo sa svakom pojedinom tvrdnjom o doprinosima
Projekta u liječenju i psihosocijalnoj
rehabilitaciji ovisnika (obilježene tvrdnje s najvećim razlikama u slaganju)*

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

Tvrdnja	Kategorije ispitanika u Projekt resocijalizacije s obzirom na način uključivanja			
	Korisnici – liječeni ovisnici	Provoditelji u organizacija ma civilnog društva	Provoditelji u javnim ustanovama na lokalnoj razini	Provoditelji u javnim ustanovama na državnoj razini
1. Stvorio je model resocijalizacije ovisnika u zajednici.	63,5%	65,4%	58,1%	53,9%
2. Smanjio je stigmatizaciju ovisnika u društvu.	42,6%	50,0%	23,5%	38,5%
3. Potaknuo je veći angažman državnih institucija i udruga za rad u području resocijalizacije.	57,5%	65,4%	71,6%	69,2%
4. Potaknuo je aktivnosti školovanja i zapošljavanja liječenih ovisnika.	68,3%	77,0%	63,0%	46,2%
5. Utjecao je na povećanje samopouzdanja liječenih ovisnika.	71,6%	53,9%	46,9%	15,4%
6. Utjecao je na povećanje motivacije liječenih ovisnika za školovanje i zapošljavanje.	73,0%	69,2%	51,9%	23,1%
7. Utjecao je na povećanje senzibilizacije javnosti prema liječenim ovisnicima.	41,2%	30,7%	23,4%	38,5%
8. Pružio je psihosocijalnu potporu ovisnicima i njihovim obiteljima.	60,8%	69,2%	60,5%	38,5%
9. Utjecao na smanjenje recidiva liječenih ovisnika nakon završenog tretmana.	52,1%	53,9%	25,9%	23,1%

Stavovi ispitanika o tome koliko je svaka od pojedinih tvrdnji problem prilikom procesa resocijalizacije ovisnika (obilježena tvrdnja s najvećim razlikama u slaganju)

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

Tvrdnja	Kategorije ispitanika u Projekt resocijalizacije s obzirom na način uključivanja			
	Korisnici – liječeni ovisnici	Provoditelji u organizacija ma civilnog društva	Provoditelji u javnim ustanovam a na lokalnoj razini	Provoditelji u javnim ustanovam a na državnoj razini
1. Nedovoljna potpora državnih institucija pri pružanju savjetodavne pomoći, pronalaženju zaposlenja i/ili doškoloivanju.	76,4%	73,1%	48,1%	46,2%
2. Negativan stav javnosti o problemu ovisnosti i ovisnicima.	77,7%	77,0%	79,0%	69,2%
3. Nedostatak savjetodavne i druge psihološke pomoći od strane udruga.	33,8%	26,9%	37,0%	46,2%
4. Socijalno isključivanje ovisnika.	72,3%	69,3%	72,9%	69,3%
5. Nedovoljna informiranost ovisnika i obitelji gdje mogu potražiti pomoć za resocijalizaciju.	55,4%	57,7%	48,2%	46,2%
6. Nedostatak obiteljske potpore.	50,0%	61,5%	53,1%	46,2%
7. Manjak samopouzdanja i motiviranosti kod ovisnika.	65,6%	80,8%	71,6%	61,6%

Projekt Resocijalizacije ovisnika o drogama – zaključci evaluacije

Generalno Projekt je ocijenjen pozitivno - pridonio boljem uključivanju ovisnika u zajednicu, obrazovanje i tržište rada i omogućio šansu za apstinenciju, senzibilizaciju javnosti i manju stigmatizacija ovisnika

- Omogućiti što većem broju korisnika završetak srednjoškolskog obrazovanja, proširiti vrstu zanimanja koja je moguće steći putem stručnog osposobljavanja, vratiti sufinanciranje od 100% za javne radove
- Iako je provedba projekta doprinijela većoj senzibilizaciji institucija i ljudi koji rade u njima, stigmatizacija je još uvijek prisutna kod poslodavaca, stoga je potrebno jače informirati i senzibilizirati širu javnost o ovom Projektu, a osobito poslodavce pomoću održavanja tribina i javnog zagovaranja
- Potrebno je osmisliti mjere školovanja i zapošljavanja u zanimanjima prilagođenim ovisnicima te osmisliti nove poticaje za poslodavce koji žele zaposliti ovisnike (ustrojavanje registra poslodavaca koji žele zaposliti ovisnike)
- Jačanje koordinacije i povezanosti u provedbi mjera, omogućiti fleksibilniju provedbu mjera, smanjiti administraciju
- Potaknuti ustrojavanje grupa podrške u zajednici koje će im pomoći kada izađu iz terapijske zajednice i zatvorske ustanove i biti poveznica između tretmana u terapijskoj zajednici i životne sredine u koju se vraćaju
- Potaknuti senzibilizaciju javnosti za ovaj Projekt, te približiti problem ovisnosti široj javnosti putem medija i humanitarnih akcija

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

ZAHVALJUJEM NA POZORNOSTI

ured@uredzadroge.hr

www.uredzadroge.hr